

NAVODILO ZA RECENZIJO PRISPEVKA ZA GEODETSKI VESTNIK

1 UVOD

Recenzijo lahko definiramo kot kritično, večslojno, pisno oceno vrednosti znanstvenega oz. strokovnega dela, ki je namenjeno za objavo, ki po potrebi vsebuje sugestije za izboljšanje kakovosti dela.

Osnovni cilj recenzije je, da mora nuditi uredništvu vse podatke, ki jih potrebuje za odločitev o objavi prispevka nekega avtorja. Preprečuje naj objavo plagiatov ter tudi prispevkov (npr. raziskav) z nepravilnimi izidi. Eden od vzporednih ciljev recenzije je, da avtorju omogoči, da spozna slabosti ali celo napake svojega dela in jih popravi ter izboljša kakovost predloženega prispevka.

Teorija pisanja znanstvenih prispevkov je del znanosti o znanosti in je lahko le v zelo skromnem obsegu prikazana v uredniškem navodilu za pisanje recenzij. Zato je nekaj ustrezne strokovne literature navedene med viri, ki so bili uporabljeni pri izdelavi tega navodila, in v bibliografiji na koncu spisa. Recenzentom priporočamo, da jo proučijo in morda še sami najdejo nova, sodobnejša dela.

2 SPLOŠNA NAVODILA

2.1 Recenzija mora zagotoviti, da bodo prispevki za *Geodetski vestnik* oblikovani v skladu z veljavnimi slovenskimi standardi dokumentacije, ki imajo oznako SIST ISO, in mednarodnimi standardi, ki bodo v kratkem prevzeti za slovenske standarde dokumentacije in informatike ter imajo oznako ISO. Prispevki morajo biti pripravljene skladno s pravili dobrega pisanja. Vsi pomembni standardi so navedeni med viri.

Za avtorje in recenzente so najpomembnejša pravila za oblikovanje prispevkov objavljena kot Navodilo avtorjem v *Geodetskem vestniku*. V izjemnih primerih, ko to ne bo mogoče zaradi omejenega prostora ali pa ne bi bilo smiselno zaradi redke uporabe, bodo morali oboji pogledati v navedeni vir, in sicer na spletni naslov: www.geodetski-vestnik.com.

2.2 Obrazec naj bi olajšal in poenotil delo recenzentov. Uredništvo *Geodetskega vestnika* bo z njim dobilo jednat in pregleden prikaz izidov recenzije. Prirejen je za recenzije znanstvenih člankov. Pri drugih prispevkih ga je treba smiselno uporabiti in opustiti zahteve, ki presegajo njihov doseg. Če je treba oceniti npr. strokovni članek, ki ni ponovitev raziskave, ampak recimo opis nekega izvedenskega dela, tedaj avtorju praviloma ni treba postavljati neke začetne hipoteze in podobno.

2.3 Recenziranje mora biti več kot samo (morda) šablonsko izpolnjevanje rubrik v obrazcu. Zato ima recenzent možnost, da doda svoje dopolnilno besedilo v ustrezno rubriko obrazca (6 Posebna recenzentova opažanja), ga priloži k obrazcu ali napiše recenzijski članek, ne glede na obrazec. Posebno v zadnjem primeru mora paziti, da izpolni osnovni cilj recenzije.

3 NAVODILA ZA IZPOLNJEVANJE OBRAZCA

3.1 Recenzent naj izpolnjuje ves obrazec na isti način, tako da podčrtuje ali obkroža veljavne trditve, prečrtava neveljavne trditve in podobno.

3.2 V nadaljevanju bodo podana navodila za izpolnjevanje obrazca. Pri tem bodo citirani razdelki iz obrazca.

Ad 1 IDENTIFIKACIJSKI PODATKI

Identifikacijski podatki ne potrebujejo posebne razlage.

Ad 2 RAZPOREDITEV V STROKOVNO PODROČJE

Prispevek definiramo kot neodvisno besedilo, ki tvori del publikacije.

Ad 2.1 Prispevek uvrščamo v ožje geodetsko področje.

Sem spadajo: izravnalni račun, določanje oblike in velikosti Zemlje, geodinamične meritve, geodetske mreže, topografska, katastrska izmera in druge geodetske izmere, inženirska geodezija, posebna področja geodetske izmere, geodetski instrumenti, fotogrametrija, fotointerpretacija, daljinsko zaznavanje, kartografija.

Ad 2.2 Prispevek uvrščamo v mejno področje geodezije kot znanosti in tehnike in druge stroke:

geodetsko računalniško programiranje, organizacija, zakonodaja, izobraževanje, zgodovina, knjižničarstvo, dokumentalistika.

Ad 2.3 Prispevek obravnava družbene dogodke v zvezi z geodezijo: zgodovina stroke, biografski prispevki, vesti iz znanosti in stroke.

Ad 2.4 Ostali prispevki, ki jih ne moremo razvrstiti v nobenega od prvih treh navedenih razredov.

Ad 3 OBLIKOVANJE PRISPEVKA

Prispevek za *Geodetski vestnik* mora biti oblikovan v skladu z objavljenimi uredniškimi navodili. Ta so napisana v skladu s slovenskimi in mednarodnimi standardi dokumentacije, ki so navedeni v virih za to navodilo.

Ad 3.1 Razpoznavalne/identifikacijske sestavine prispevka

Ad 3.1.1 Naslov. Beseda ali fraza, običajno vidna na dokumentu, po kateri se je prikladno na ta dokument sklicevati, ki jo lahko uporabljamo za ugotavljanje njegove istovetnosti in ki dokument običajno (čeprav ne vedno) razlikuje od vsakega drugega dokumenta.

Podnaslov. Beseda ali fraza, ki dopolnjuje lasten naslov nekemu dokumentu, viden na naslovni ali njej enakovredni strani.

Ad 3.1.2 Izvleček. Kratak prikaz vsebine dokumenta brez razlage ali kritike. Izvleček mora oblikovno in vsebinsko ustrezati zahtevam SIS ISO 214.

Ad 3.2 Glavno besedilo prispevka

Ad 3.2.1 Obvezne sestavine prispevka morajo ustrezati zahtevam SIS ISO 215. Za več o vsebini glej navedene vire (Seifert, 1972; UNESCO, 1973; Zelenika, 1991).

Ad 3.2.2 Usklajenost izražanja s standardi

Notacija. Zbirka znakov s pravili za njihovo uporabo, ki jo uporabljamo za prikaz razredov in njihovih medsebojnih odnosov.

Izražanje meritev predpisujeta standarda ISO 31 in ISO 1000.

Nomenklatura. Urejen skupek imen, nazivov za predmete kake znanosti, stroke, delovnega področja. Primer iz geodezije: nomenklatura topografske karte – znak, številka za določitev, označitev topografske karte določenega področja.

Imena, simboli in nomenklatura morajo biti v skladu z mednarodnim standardom ISO 31.

Izrazi za datume in čas, ki so v celoti numerični, morajo ustrezati zahtevam mednarodnega standarda ISO 8601.

Navedek (bibliografski navedek, citat). Navedek je kratka oblika vira, vrinjena v oklepaju v tekoče besedilo, na koncu poglavja ali na koncu vsega besedila. Navedek služi za identifikacijo dokumenta, iz katerega je bila vzeta označena snov v besedilu, parafrazirana ideja in podobno in za določitev njenega mesta v izvorni publikaciji. Ustrezati mora SIST ISO 690 oziroma primerom v Navodilu za pripravo prispevkov v *Geodetskem vestniku*.

Bibliografski opis (bibliografski podatek). Podatki za opis nekega dokumenta, ki tvorijo vpis v virih in/ali bibliografiji v periodični publikaciji ali so sestavina izvlečka iz tega dokumenta. Bibliografski opis mora ustrezati zahtevam SIST ISO 690 oziroma primerom v Navodilu.

3.3 Ostale sestavine prispevka

Ad 3.3.1 Prispevki, ki so bili prvotno oblikovani za drugačno uporabo
Avtor mora upoštevati 6. razdelek slovenskega standarda SIST ISO 215. Pomembno je, ali gre za prvič objavljeno besedilo konferenčnega prispevka, disertacije ipd. Lahko gre za prevzem celotnega besedila, ki je bilo že objavljeno drugje itd. Ustrezni podatki morajo biti navedeni na dnu prve strani prispevka. Pravilna navedba prvotne uporabe je pomembna za vnos v bibliografije univerzitetnih učiteljev, znanstvenih delavcev in sodelavcev.

Različica prevoda mora biti označena v skladu z ISO 2384.

Ad 3.3.2 Ilustracija (ponazoritev). Risba, slika ali drugovrstna grafična upodobitev, ki jo spremlja besedilo, vključeno v označbo strani ali listov dokumenta.

Tabela (razpredelnica, preglednica). Dokument, ki vsebuje podatke, značilno urejene v vrsticah in stolpcih, in morebitno spremno besedilo.

Ad 3.3.3 Dodatek (aneks). Dopolnilno gradivo na koncu besedila, ki vsebuje opombe, statistične tabele ali drugačne informacije.

Ad 3.3.4 Odlomki tujih del. Ugotovitve so pomembne glede na predpise o avtorskih pravicah in za oceno izvirnosti prispevka.

Ad 3.4 Stil. Način izražanja, v našem primeru jezikovnega.

Zaželene so značilnosti znanstvenega stila pisanja (Zelenika, 1991): jasnost, enostavnost, naravnost, umerjenost, jedrnatost, uravnoteženost, sovisnost/logična medsebojna povezanost, raznolikost, živost.

Nezaželene pomanjkljivosti znanstvenega oz. strokovnega stila pisanja: emfatičnost/napihjenost, patetičnost/pretirana čustvenost, bombastičnost/našopirjenost, panegiričnost/hvalisavost, diaboličnost/zanikovalnost, ironičnost/po(d)smehljivost, skeptičnost/nezaupljivost, polemičnost/izzivalnost, hiperkritičnost/pretirana kritičnost, pretencioznost/prezahtevnost.

Način opisovanja, navajanja izidov naj bo brezoseben, medtem ko je osebni način, t.j. pisanje v 1. osebi ednine ali množine, značilnost slabšega stil.

Pomembna je kakovost formuliranja pasusov (odstavkov), upoštevajoč:

- enotnost (ena sama, osrednja razlagana misel),
- sovisnost (logična medsebojna povezanost stavkov),
- poudarjanje (pomembnejših delov razlagane misli).

Ad 4 VSEBINA PRISPEVKA

Kakovost vsebine prispevka je najpomembnejša za njegovo objavo. Tega naj se recenzenti zavedajo, saj je ocena v veliki meri subjektivna in je niti zdaleč ni mogoče v celoti zajeti v obrazcu.

Ad 4.1 Izvirnost in aktualnost

Odgovor na ta vprašanja je odvisen od presoje recenzenta. Olajšal bo kasnejšo klasifikacijo zvrsti prispevka.

Ad 4.2 Avtorstvo

Utemeljitev avtorstva je odvisna od uvodne razlage avtorjevega odnosa do predhodnih podobnih del, od navajanja virov in zahvale oziroma priznanja sodelavcem oziroma od pomanjkanja teh sestavin, če ga recenzent lahko utemelji.

Ad 4.3 Prikaz vsebine

Sama vprašanja recenzentu verjetno ne potrebujejo razlage. Če ima recenzent težave z odgovori, lahko pogleda v (zgoraj že omenjeno) strokovno literaturo v virih. Če so navedeni samo uporabljeni viri, je mogoče dodati bibliografijo pomembnejše literature, na katero se sicer avtor v besedilu prispevka ne sklicuje, a je za obravnavani problem pomembna. Recenzent lahko zahteva, da se prispevek dopolni s takšno bibliografijo.

Ad 5 KLASIFIKACIJA ZVRSTI PRISPEVKA

Izvirni znanstveni članek. Izvirni znanstveni članek je samo prva objava originalnih raziskovalnih rezultatov v takšni obliki, da se raziskava lahko ponovi, ugotovitve pa preverijo. Praviloma je organiziran po shemi IMRAD (Introduction, Methods, Results And Discussion) za eksperimentalne raziskave ali na deskriptivni način za deskriptivna znanstvena področja.

Pregledni znanstveni članek. Pregledni znanstveni članek je pregled najnovejših del o določenem predmetnem področju, del posameznega raziskovalca ali skupine raziskovalcev z namenom povzemanj, analizirati, evalvirati ali sintetizirati informacije, ki so že bile publicirane. Prinaša nove sinteze, ki vključujejo tudi rezultate lastnega raziskovanja avtorja.

Kratki znanstveni prispevek. Kratki znanstveni prispevek je izvirni znanstveni članek, pri katerem so nekateri elementi sheme IMRAD izpuščeni. Na kratko povzema izsledke končanega izvirnega raziskovalnega dela ali dela, ki je še v teku. Sem sodijo tudi kratki pregledi (mini review) in predhodne objave, če imajo značaj kratkega znanstvenega prispevka.

Strokovni članek. Strokovni članek je predstavitev že znanega, s poudarkom na uporabnosti rezultatov izvirnih raziskav in širjenju znanja, zahtevnost besedila pa prilagojena potrebam uporabnikov in bralcev strokovne ali znanstvene revije. V to kategorijo bi lahko uvrstili poročila o opravljenih geodetskih delih, ekspertize, predpise, navodila ipd., ki ustrezajo zahtevam mednarodnega standarda ISO 215.

Recenzija, prikaz knjige, kritika. Prispevek v znanstveni ali strokovni publikaciji (reviji, knjigi itd.), v katerem avtor ocenjuje ali dokazuje pravilnost/nepравilnost nekega znanstvenega ali strokovnega dela, kriterija, mnenja ali ugotovitve in/ali spodbija/podpira/ocenjuje ugotovitve, dela ali mnenja drugih avtorjev. Prikaz strokovnega mnenja, sodbe o znanstvenem, strokovnem ali umetniškem delu, zlasti glede na njegovo kakovost.

Polemika, diskusijski prispevek. Prispevek, v katerem avtor dokazuje pravilnost določenega kriterija, svojega mnenja ali ugotovitve in spodbija ugotovitve ali mnenja drugih avtorjev.

Intervju. Javnosti namenjen pogovor z znanstveno ali strokovno relevantno, objavljen v znanstveni ali strokovni reviji oz. v javnih občilih.

Poljudni članek. Poljudnoznanstveno delo podaja neko znanstveno ali strokovno vsebino tako, da jo lahko razumejo tudi preprosti, manj izobraženi ljudje.

Drugi članki in sestavki. Vsi prispevki, ki jih ni mogoče uvrstiti v enega izmed zgoraj opisanih razredov.

Ad 6 POSEBNA RECENZENTOVA OPAŽANJA IN UTEMELJITVE

Recenzent lahko napiše celotno recenzijo kot poseben recenzijski članek ali njen del kot prilogo k obrazcu.

Priloga lahko vsebuje npr.:

- posebna recenzentova opažanja, ki jih ni mogoče uvrstiti v rubrike obrazca,
- zahteve po popravkih in dopolnitvah besedila v recenziji obravnavanega članka,
- komentarje v zvezi z izpolnjevanjem obrazca, če se recenzentu zdijo potrebni.

Ustrezno utemeljitev terjajo zlasti negativne sodbe in (kasnejše) priporočilo uredništvu, naj prispevka ne objavi.

Ad 7 PRIPOROČILO UREDNIŠTVU

Recenzent predlaga eno od možnih priporočil.

Ad 8 VPRAŠANJI RECENZENTU

3 VIRI IN SEZNAM DOPOLNILNE LITERATURE

Standardi

ISO 31/0, General principles concerning quantities, units, and symbols (Splošna načela glede količin, enot in znakov)

ISO 1000, SI units and recommendations for the use of their multiples and of certain other units (Enote SI in priporočila za uporabo njihovih mnogokratnikov in določenih drugih enot)

ISO 2145, Documentation – Numbering of divisions and subdivisions in written documents (Oštevilčevanje odelkov in pododdelkov v pisnih dokumentih)

ISO 5127, Documentation and information – Vocabulary (Dokumentacija in informacije – Slovar)

ISO 5776, Graphic technology – Symbols for text correction (Grafična tehnologija – Znaki za korekture besedila)

ISO 5966, Documentation – Presentation of scientific and technical reports (Dokumentacija – Oblikovanje znanstvenih in tehničnih poročil)

ISO 7144, Documentation – Presentation of theses and similar documents (Dokumentacija – Oblikovanje tez in podobnih dokumentov)

ISO 8601, Data elements and interchange formats; information interchange; representation of dates and times (Podatkovni elementi in izmenjevalni formati; izmenjava informacij; prikaz datumov in časa)

SIS ISO 8, Documentation – Presentation of Periodicals (Dokumentacija – Oblikovanje periodičnih publikacij)

SIS ISO 18, Documentation – Contents list of periodicals (Dokumentacija – Kazalo periodike)

SIS ISO 214, Documentation – Abstracts for publications and documentation (Dokumentacija – Izvlečki za publikacije in dokumentacijo)

SIS ISO 215, Documentation – Presentation of contributions to periodicals and other serials (Dokumentacija – Oblikovanje člankov v periodičnih in drugih serijskih publikacijah)

SIS ISO 690, Documentation – Bibliographical references – content, form and structure (Dokumentacija – Bibliografske navedbe – Vsebina, oblika in zgradba)

SIS ISO 2384, Documentation – Presentation of translations (Dokumentacija – Oblikovanje prevodov)

Strokovna literatura

Bahor, S. (1994). Vrednotenje v znanosti in tipologija dokumenta. Rokopis. Ljubljana.

Banić, N. (1984). Recenziranje rukopisa – način znanstveno-stručnog vrednovanja. Informatologia Yugoslavica. 31. 05. 1984, zv. 16, št. 1–2, str. 101–106.

Dezimal-Klassifikation, Fachausgabe, Geodaesie—Photogrammetrie–Kartographie (1967). Sestavil in obdelal Georg Schoen. 1. izd. Frankfurt am Main: Institut fuer Angewandte Geodaesie.

Navodilo za oblikovanje znanstvenih in strokovnih periodičnih publikacij, ki jih sofinancira MZT (1998). Ljubljana: MZT.

Mihajlov, A. I. (1970). Uvodni tečaj o informatiki/dokumentaciji. Ljubljana: Centralna tehniška knjižnica.

Okrogli stol “Znanstvena recenzija kao filter kvalitete u znanstvenoj izdavačkoj djelatnosti”(1983). Zagreb: Referalni centar sveučilišta, Timet, Dubravko, moderator. Informatologia Yugoslavica, 31. 05. 1984, zv. 16, št. 1–2, str. 113–125.

Promet, časopis za pitanja teorije i prakse prometa (1994). Zagreb, vol. 6, št. 3–4.

Seifert, H.(1972). Einfuehrung in das wissenschaftliche Arbeiten. Bibliographie–Dokumentation–Manuskript. Braunschweig: Vieweg&Sohn GmbH.

Slovar slovenskega knjižnega jezika (1970, 1979). Ljubljana: Slovenska akademija znanosti in umetnosti, Inštitut za slovenski jezik in Državna založba Slovenije.

Navodilo za pripravo znanstvenih del za objavo (1973). UNESCO, Prevedel dr. Jože Spanring. Varstvo narave, Ljubljana, zv. 7, str. 105–111.

Zelenika, R. (1991). Kako nastaje recenzija znanstvenog i stručnog djela. Zagreb: Zavod za istraživanje i razvoj sigurnosti.

Ljubljana, 1. januarja 1995, dopolnjeno 2. julija 2003, Uredništvo *Geodetskega vestnika*